

**КОМИСИЈА ЗА РАЧУНОВОДСТВО И РЕВИЗИЈУ
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ**

**ИСПИТ ЗА СТИЦАЊЕ ПРОФЕСИОНАЛНОГ ЗВАЊА
СЕРТИФИКОВАНИ РАЧУНОВОДСТВЕНИ ТЕХНИЧАР
(ИСПИТНИ ТЕРМИН: НОВЕМБАР 2025. ГОДИНЕ)**

**ПРЕДМЕТ 2:
ТРОШКОВНО РАЧУНОВОДСТВО И
УВОДУ УПРАВЉАЧКО РАЧУНОВОДСТВО**

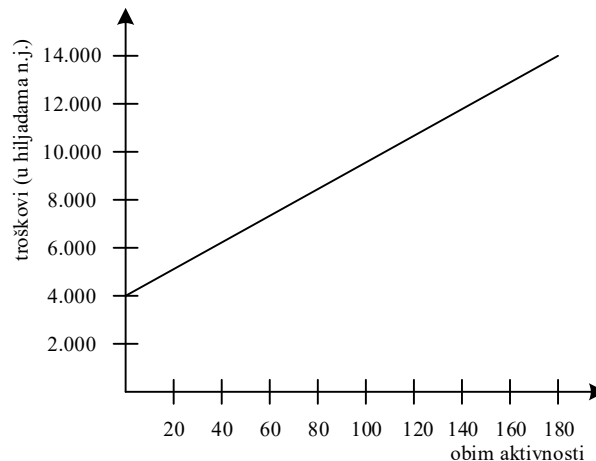
I – ТЕСТ ПИТАЊА

- 1. Информациони циљеви калкулације су обезбјеђење података:**
 - a) за утврђивање висине обавеза према добављачима,
 - b) о цијени коштања учинака,
 - c) о количини расположивих залиха на дан биланса,
 - d) за планирање и контролу трошкова, прихода и резултата.

- 2. За потребе рачуноводствене подршке пословном одлучивању примјерено је краткорочно билансирање успјеха по методу:**
 - a) укупних трошкова,
 - b) трошкова продатих производа,
 - c) трошкова конкуренције,
 - d) трошкова контрибуције.

- 3. Израчунавање функције укупних трошкова врши се:**
 - a) сабирањем фиксних и варијабилних трошкова,
 - b) сабирањем директних и индиректних трошкова,
 - c) сабирањем трошкова директног материјала и трошкова конверзије,
 - d) сабирањем заједничких и одвојивих трошкова.

- 4. На графичком приказу:**

дата је функција:

- а) варијабилних трошкова,
- б) фиксних трошкова,
- ц) мјешовитих трошкова,
- д) дискреционих трошкови.

5. Производни индиректни трошкови нису:

- а) трошкови амортизације машина на којима се стварају учинци,
- б) трошкови контроле квалитета производних производа,
- ц) трошкови плата радника на одржавању,
- д) трошкови плата радника на продаји готових производа.

6. Трошкове директног материјала, настале у току обрачунског периода, могуће је израчунати:

- а) сабирањем вриједности крајњег стања директног материјала и фактурне вриједности набављеног материјала у току периода, те умањујући тај збир за почетно стање залиха директног материјала,
- б) пописом,
- ц) сабирањем вриједности почетног стања директног материјала и фактурне вриједности набављеног материјала у току периода, те умањујући тај збир за крајње стање залиха директног материјала,
- д) множењем количине произведених производа са нормативом утрошка материјала по јединици производа.

7. За израчунавање стопе за алокацију производних индиректних трошкова, потребно је:

- а) ставити у однос укупне производне индиректне трошкове и укупне директне трошкове настале током обрачунског периода,
- б) сабрати трошкове општег карактера и трошкове појединачног карактера и ставити их у однос са збиром индиректних и директних трошкова производног карактера,
- ц) ставити у однос укупне производне индиректне трошкове и укупне трошкове настале током обрачунског периода,
- д) ставити у однос укупне производне индиректне трошкове и укупан утрошак одабране базе за алокацију.

8. За потребе обрачуна трошкова у масовној производњи користи се:

- а) метод нето оствариве вриједности са истим стопама профитабилности,
- б) метод узрочно послједичне везе,
- ц) метод пондерисаног просјека,
- д) метод продајне вриједности у тачки подјеле.

9. У случају да предузеће које се бави масовном производњом користи метод пондерисаног просјека за обрачун вриједности учинака и уз познате податке:

Елементи обрачуна	Укупни трошкови производње	Директан материјал	Трошкови конверзије
Почетно стање залиха производње у току	1.500.000	1.000.000	500.000
Трошкови додати у текућем периоду	25.000.000	20.300.000	5.000.000
Трошкови настали до одређеног датума		21.000.000	5.500.000
Еквивалентне јединице		70	25

трошкови по еквивалентној јединици би износили:

- а) за трошкове материјала 14.285,71 н.ј./е.ј. и за трошкове конверзије 20.000 н.ј./е.ј.,
- б) за трошкове материјала 290.000 н.ј./е.ј. и за трошкове конверзије 200.000 н.ј./е.ј.,
- ц) за трошкове материјала 300.000 н.ј./е.ј. и за трошкове конверзије 220.000 н.ј./е.ј.,
- д) за трошкове материјала 21.428,57 н.ј./е.ј. и за трошкове конверзије 10.000 н.ј./е.ј.

10. Приликом обрачуна трошкова у куплованој производњи (производњи везаних производа) могуће је користити:

- а) метод пондерисаног просјека,
- б) метод продајне вриједности у тачки подјеле,
- ц) метод додатне калкулације,
- д) метод постепеног распореда (корак ниже).

11. Алокација трошкова одјелјења за подршку (помоћних мјеста трошкова), уз примјену метода линеарних једначина (метод реципроцитета), значи да се међусобне „услуге“ помоћних мјеста трошкова, посредством обрачуна:

- а) у потпуности признају,
- б) дјелимично признају,
- ц) не признају,
- д) сви претходно дати одговори могу да буду тачни, у зависности о тога како је обрачун предвиђен рачуноводственим политикама.

12. Један од стандарда етичког понашања, „компетентност“ подразумијева одговорност да рачуновође:

- а) треба да раде на развоју сопственог знања и вјештина,
- б) своје дужности обављају у складу са релевантним законима, прописима и техничким стандардима,
- ц) одговорна лица уздрже од коришћења повјерљивих информација за неетичке или нелегалне користи,
- д) да припремају потпун и јасан извјештај и препоруке након одговарајућих анализа релевантних и поузданих информација.

13. Трошак превоза сировине до производног погона је:

- a) административни трошак
- b) продајни трошак
- c) трошак набавке
- d) расход

14. Трошкови директног материјала по јединици производа су:

- a) константни
- b) промјењиви
- c) увијек растући
- d) увијек опадајући

15. На чему се најчешће заснива обрачун трошкова у услужним дјелатностима?

- a) масовна производња
- b) вођење евиденције периодичних залиха
- c) **пружене услуге и извршене активности**
- d) мјерење директног радног времена

16. Који од наведених није примјер директног трошка?

- a) трошак материјала
- b) трошак рада на производу
- c) трошак управе
- d) трошак паковања

17. Кумулативни трошак представља:

- a) само директне трошкове
- b) збир свих трошкова до одређеног тренутка
- c) само варијабилне трошкове
- d) само фиксне трошкове

18. Систем обрачуна по процесу користи се код:

- a) уникатних производа
- b) хомогених производа произведених у континуитету
- c) услуга
- d) производа мале серије

19. Стандардни трошак представља:

- a) нормативно утврђен трошак за јединицу производа или услуге
- b) средњу вриједност прошлих трошкова
- c) максимални дозвољени трошак
- d) непланирани расход

20. Која ставка није укључена у производне трошкове?

- a) директни материјал
- b) директни рад
- c) трошак продаје
- d) општи производни трошак

21. Увођење аутоматског система производње најчешће утиче на:

- a) повећање директног рада
- b) повећање фиксних трошкова
- c) смањење варијабилних трошкова
- d) смањење амортизације

22. У вриједност залиха по варијабилном систему обрачуна не укључују се:

- a) директни материјал
- b) директни рад
- c) фиксни трошкови производње
- d) варијабилни трошкови производње

23. Анализа одступања између стандардног и стварног трошка служи за:

- a) планирање капацитета
- b) обрачун амортизације
- c) идентификацију узрока разлика у трошковима
- d) одређивање тржишне цијене

24. Активности које не додају вриједност производу су:

- a) директни рад
- b) тестирање квалитета
- c) складиштење готових производа
- d) састављање производа

25. Главна сврха управљања трошковима је:

- a) састављање биланса стања
- b) извјештавање порезних власти
- c) ефикасно кориштење ресурса и повећање профита
- d) минимизација прихода

II ЗАДАЦИ

Задатак број 1

Производно предузеће има следеће (стварне) показатеље успјешности пословања за мјесеце мај и јун 2024. године:

Елементи анализе	Мај	Јун
Продајна цијена по јединици производа	2.500 н.ј.	2.500 н.ј.
Јединични подаци (у комадима)		
Почетне залихе готових производа	0	100
Производња	1.500	1.200
Продаја	1.400	1.100
Варијабилни трошкови (у новчаним јединицама)		
Производни трошкови по произведеној јединици	900	900
Тр. маркетинга (трошкови периода по продатој јединици)	300	300
Фиксни трошкови (у новчаним јединицама)		
Производни трошкови	600.000	600.000
Трошкови маркетинга (тр. периода или оперативни трошкови)	100.000	100.000

Припремити биланс успјеха за сваки анализирани мјесец, уз употребу апсорпционог обрачуна за вредновање залиха учинака, уз напомену да се обрачун одвија по ФИФО концепту тока залиха и стварним вриједностима трошкова и прихода.

I) Пословни резултат за мјесец мај 2024. године, по апсорпционом обрачуну, је:

- а) 1.250.000 н.ј.
- б) 1.260.000 н.ј.
- ц) 1.160.000 н.ј.
- д) 1.340.000 н.ј.

(Тачно урађен дио задатка – 10 бодова)

II) Пословни резултат за мјесец јун 2024. године, по апсорпционом обрачуну, је:

- а) 790.000 н.ј.
- б) 985.000 н.ј.
- ц) 1.160.000 н.ј.
- д) 980.000 н.ј.

(Тачно урађен дио задатка – 10 бодова)

Доказ:

III) Ако би се радио обрачун по варијабилним трошковима, према расположивим подацима, пословни резултат у мају би био:

- а) већи у односу на онај који је израчунат по апсорпционом обрачуну,
- б) мањи у односу на онај који је израчунат по апсорпционом обрачуну,
- ц) исти у односу на онај који је израчунат по апсорпционом обрачуну,
- д) ниједан од понуђених одговора није тачан.

(Тачно урађен дио задатка – 5 бодова)

Задатак број 2

I. Мегамаркет „Темпо“ има велику продаваоницу у Тузли. Продаваоница има одјел електронике и одјел кућне хемије. Трошкови и приходи се прате одвојено по одјелима.

Класифицирајте сваку од ставки трошкова:

- као директне (Д) или индиректне (И) у односу на одјел електронике и одјел кућне хемије;
- као варијабилне (В) или фиксне (Ф) у односу на промјене броја продатих артикала.

Ставке трошка	Д / И	Ф / В
А. Трошкови транспорта за нову пошиљку телевизора.		
Б. Трошак воде за комплетну продаваоницу.		
Ц. Набавна цијена средстава за чишћење која се препродају.		
Д. Годишња накнада за сервисирање система за климатизацију.		
Е. Накнаде продавачима у одјелу електронике (плаћени по броју продатих уређаја).		
Ф. Трошак промотивног летка за цијели мегамаркет.		
Г. Трошак амбалаже (кутије) у које се пакују производи кућне хемије.		

(12 бодова)

II. Творница "АутоЛине" саставља двије врсте возила: Седан и СУВ. Сваки модел се склапа на засебној линији.

Класифицирајте трошкове:

- као директне (Д) или индиректне (И) у односу на тип возила (седан или СУВ);
- као варијабилне (В) или фиксне (Ф) у односу на промјене у броју произведених возила.

Ставке трошка	Д / И	Ф / В
А. Трошак пластике кориштене за ентеријер СУВ модела.		
Б. Трошак заједничког ЕРП софтвера за управљање залихама.		
Ц. Накнаде радницима на СУВ линији склапања (плаћени по сату).		
Д. Трошак оглашавања новог Седан модела на телевизији.		
Е. Рачун за струју која покрива цијелу творницу.		
Ф. Годишњи закуп зграде управе.		
Г. Трошак кожних сједишта која се користе искључиво у СУВ возилима.		
Х. Бонус за менаџера производње исплаћен по постигнутим кварталним циљевима свих модела.		

РЈЕШЕЊЕ:

